

**РОЛЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В
ЗАБЕЗПЕЧЕННІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ
МІЖНАРОДНИХ РІК**

Стаття присвячена дослідженню ролі інформації та інформаційних технологій в забезпеченні міжнародно-правової охорони міжнародних рік.

Статья посвящена исследованию роли информации и информационных технологий в обеспечении международно-правовой охраны международных рек.

The article is dedicated to exploring of role of information and information technologies in providing the international law protection of international rivers.

Міжнародно-правовому регулюванню охорони міжнародних рік присвячена значна кількість міжнародних угод, декларацій, резолюцій та правил. Серед спеціальних міжнародних документів в цій сфері варто виділити Конвенцію Європейської Економічної Комісії ООН про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер 1992 р., Конвенцію ООН про право несудноплавних видів використання міжнародних водотоків 1997 р., Мадридську декларацію про використання міжнародних водотоків для цілей інших, ніж судноплавство 1911 р., Хельсінкські правила користування водами міжнародних рік 1966 р., Афінську резолюцію про забруднення рік та озер і міжнародне право 1979 р.

Однак, об'єднання зусиль різних держав навколо проблеми забезпечення міжнародно-правової охорони міжнародних рік об'єктивно зумовлює необхідність активної взаємодії і діалогу між країнами на етапі реалізації прийнятих конвенційних норм. Це й актуалізує питання визначення ролі інформації та інформаційних технологій у розв'язанні зазначеної вище проблеми.

Конвенція 1992 р. зобов'язує держави в максимально короткі строки забезпечувати найбільш широкий обмін інформацією з метою попередження, обмеження і скорочення забруднення вод, що має чи може мати транскордонний характер. Прибережні країни в рамках відповідних домовленостей здійснюють також обмін реально доступними даними про екологічний стан транскордонних вод, викиди та результати моніторингу.

Конвенція 1997 р. передбачає добросовісне співробітництво держав міжнародного водотоку в цілях надання повної інформації по питаннях, які охоплюються положеннями Конвенції. Країни водотоку на прохання будь-кого з них мають проводити консультації з метою узгодження взаємоприйнятних заходів і методів запобігання, скорочення і збереження під контролем забруднення такого водотоку.

Значення Мадридської декларації 1911 р. полягає у тому, що вона підкреслила важливість ненанесення шкоди прибережним державам як одного із ключових принципів несудноплавного використання транскордонних вод. Для попередження виникнення спорів Мадридська декларація рекомендувала державам створювати постійні спільні комісії, уповноважені приймати рішення або, принаймні, надавати висновки щодо тих випадків, коли використання міжнародного водотоку однією державою може спричинити серйозні наслідки для інших прибережних держав [1].

Ряд положень Хельсінкських правил 1966 р. присвячено питанням забруднення вод, спричиненого людською діяльністю, яке може завдати значної шкоди сусіднім державам. Держава басейну, у випадку забруднення води в межах її території чи за її межами, але в результаті її дії, повинна попередити будь-яке нове забруднення та вжити всіх необхідних заходів для зменшення існуючого рівня забруднення [2].

Афінською резолюцією 1979 р. країнам рекомендовано обмінюватися інформацією з метою врегулювання проблем охорони транскордонних вод від

забруднення, проводити спільні дослідження та створювати відповідні спільні органи, що так чи інакше були доповнені та розвинуті у Конвенції 1992 р. [3].

Тобто в сенсі забезпечення міжнародно-правової охорони міжнародних рік володіння своєчасною і достовірною інформацією про них сприяє запобіганню, скороченню чи збереженню під контролем забруднення міжнародних рік. А обмін між державами такою інформацією є формою співробітництва між ними в цій сфері.

В сфері охорони міжнародних рік під впливом досягнень науково-технічного прогресу може отримати своє перспективне прикладне застосування така сучасна космічна електронно-цифрова технологія як супутникове зондування. Супутникові дані про міжнародні ріки та їх басейни відкривають нові можливості для більш швидкого й ефективного вивчення гідрологічних процесів, виснаження водних ресурсів, продовольчої безпеки та екологічної ситуації в конкретному регіоні світу [4].

Список використаної літератури

1. International Regulation regarding the Use of International Watercourses for Purposes other than Navigation. Declaration of Madrid // Sources of international water law, FAO Legislative study 65 / [S.Burchi (edit.)]. – Rome: [б.в.], 1998. – P. 272–273.

2. Правила пользования водами международных рек // Юридический сборник НИЦ МКВК. – 1997. – №2. – С. 6–14.

3. Resolution on the Pollution of Rivers and Lakes and International Law // Sources of international water law, FAO Legislative study 65 / [S.Burchi (edit.)]. – Rome, 1998. – P. 280–282.

4. Bastiaanssen W.G.M., Prathapar S.A. Satellite observations of international river basins for all // International Archives of Photogrammetry and Remote Sensing. Vol. XXXIII, Part B7. Amsterdam 2000. – P. 439–451.

Самойленко, Є.А. Роль інформації та інформаційних технологій в забезпеченні міжнародно-правової охорони міжнародних рік [Текст] / Є.А. Самойленко // Актуальні проблеми розвитку електронної освіти в галузі економіки : тези доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції, 14–16 травня 2011 р. – Х. : ФОП Александрова К. М. ; ВД «ІНЖЕК», 2011. – С. 216–218.